oli asutamisest 1923 kuni 1935 mainitud erakonna keskkomitee ning keskjuhatuse esimees. A-st 1938 on ta Riigivolikogu liige. Ta oli 1926—28 põllutööminister J. Teemant'i ja J. Tõnisson'i kabinettides, 1928—29 teedeminister A. Rei kabinetis, 1929—31 kaitseminister O. Strandman'i kabinetis, 1932 põllutööminister J. Teemant'i ja K. Eenpalu, 1933 teedeminister J. Tõnisson'i (vt. neid ka *Suppl.*) valitsuses. A-st 1934 on ta kindlustusselts „Talu" asjaajajadirektoriks. — K. on esimese Põhiseaduse kehtimise ajal osutanud ministritoolil ja mujalgi juhtivail kohtadel energiat ning seisnud valvel eeskätt areneva asunikkude- ehk noorpõllumeestekihi huvide eest. Ta oli juhtivalt tegev ka asunikkude koondise ja põllumeestekogude ühendamisel 1932. a. alguses. K. on võtnud aktiivselt osa samuti omavalitsus-, seltskonna- ja ühistegevusest, olnud Rägavere vallavanem, Viru maavolikogu esimees 1923, Asunikkude, Riigirentnikkude ja Talupidajate Põllumajandusliidu esimees a-st 1923, Ühistegeliku kindlustusseltsi „Talu" juhatuse esimees 1924—28 ja a-st 1932, E. Ühistegelise Liidu juhatuse esimees 1932—35, seejärel juhatuse abiesimees, ÜENÜ kesknõukogu esimees a-st 1929, Tallinna Õhuasjanduse Ühingu esimees 1930—35, E. Õhu- ja Gaasikaitse Liidu esimees 1932—35, E. Haridusliidu juhatuse esimees 1932—36, Põllutöökoja 1. abiesimees 1932—36, Põllupidajate Ühispanga juhatuse esimees a-st 1934 ja E. Raskejõustiku Liidu esimees a-st 1935. Peale selle on K. olnud juhtivalt tegev Turbaühingute Liidus, Masinatarvitajate Ühisuste Liidus, Kartuliühisuste Liidus ja töötanud kaasa O./M. Ühisuses „Lihaeksport", E. Piimaühisuste Liidus, E. Ü. Kindlustus-Keskseltsis, E. Olümpiakomitees, E. Spordi Keskliidus jm. Ta oli 1926 ajalehe „Maa" (a-st 1930 „Maaleht"; ilmus kuni 1935) asutajaid ja selle vastutavaks toimetajaks. K. on E. Vabadusristi kavaler.

Isikl., kindlustusseltsilt „Talu", E. Ühistegeliselt Liidult, ÜENÜ-lt, E. Haridusliidult, E. Spordi Keskliidult, Põllupidajate Ühispangalt, J. T i i t s o'lt (Tallinnas) jm. saadud andmed. *T.*

***KÖSTNER, Nikolai,** majandusteadlane ja poliitikategelane, oli nov-st 1918 maini 1919 Ajutises Valitsuses kaubandusministriks, kellena kuulus ühtlasi Eesti rahudelegatsiooni koosseisu Pariisi rahukonverentsil; ta töötas 1922—27 rahaministeeriumi nõunikuna ja võttis selle ministeeriumi nõuandja sir J. E. Williamson'i lähema kaastöölisena osa 1927. a. teostatud rahareformi eeltöist, koostades rahaseaduse, Eesti Panga põhikirja muutmise ja Pikalaenu Panga põhikirja kavad; ka töötas ta välja krediitasutiste seaduse eelnõu. A-l 1927 oli K. Eesti delegatsiooni eksperdiks rahvusvahelisel majanduskonverentsil Genfis. S. a., pärast Williamson'i siirdumist Eesti Panga nõuandjaks, oli ta Eesti Pangas rahaministri esindajaks, kellena oli tegev selle panga ümberkorraldamisel. Jaan-st 1928 jaan-i lõpuni 1932 toimis K. Vabariigi Valitsuse komissarina Eesti Pangas, mis kohalt ta vabastati tema ja valitsuse vahel tekkinud lahkarvamuste tagajärjel seoses valitsuse poolt aetud Eesti Panga ja kroonikursi hoidmise poliitikaga; viimast pidas ta rahvamajanduse huvide seisukohalt ebaõigeks. Ta oli ühtlasi õppeülesandetäitjaks E. V. Tartu Ülikoolis majandusgeograafia alal 1926—27 ja praktilise poliitilise ökonoomia alal 1931—32 ning valiti 1932 praktilise poliitilise ökonoomia erakorraliseks prof-ks, mis ametist lahkus 1935. Okt-st 1932 töötab K. Rahvasteliidu komissarina Bulgaaria riigipanga juures. Eesti Majandusteadlaste Seltsi ja Akadeemilise Majandusteaduse Seltsi esimeheks oli ta 1931—32. K-i sulest on ilmunud teos „Teo-orjuse langemine ja maaproletariaadi tekkimine Liivimaal" (Tartu, 1927; valminud vene keeles 1915) ja rohkesti kirjutisi „Päevalehes" (ms. „Prof. Simpleton'i" varjunime all); ta oli alguses „Eesti entsüklopeedia" majandusteaduse osakonna toimetaja. A-st 1939 on K. Akadeemilise Majandusteaduse Seltsi auliige.

E. L a a m a n, Eesti iseseisvuse sünd I—VI (1936—38), lk. 58, 170, 248, 345 jt.; isikl. jm. saadud andmed. *T.*

KÜGELGEN, Franz Gerhard v., maalikunstnik, järgneva kaksikvend, sünd. 6. II 1772 ukj. Saksamaal Bacharach'is Reini ääres, õppis mitmel pool Saksamaal ja vahepeal 1791—95 Roomas, töötas a-st 1795 Riias, Tallinnas, Peterburis ja Eestimaal, asus 1806 Dresdeni, kus sai 1811 kunstideakadeemia liikmeks ja 1814 prof-ks. Berliini ja Peter-

Eesti biograafilise leksikoni tÃƒÂ¤ienduskÃƒÂ¶ide, 1940, lk. 157